

Spørsmål 164 (2020) fra Herman Ekle Lund (Uavhengig): Oppfølgingsspørsmål til spørsmål 160 - spørsmål om habilitetsreglementet

Til:	Rådmannen	Dato:	28.09.2020
Fra:	Herman Ekle Lund (Uavhengig)	Saksnr:	19/00066-181
		Deres ref:	

Jeg takker for besvarelse av mitt spørsmål 160, men det kan virke som jeg stilte spørsmålet på en måte som ikke gjorde hensikten tydelig for den som skulle besvare. Jeg stiller derfor her et oppfølgingsspørsmål for å klare opp i intensjonen:

Flere av sakene vi har hatt det siste året har vist at kommuneadvokatens vurderinger nødvendigvis ikke gir tilstrekkelig svar for å vite sikkert om representantene bør be om å få sin habilitet vurdert, og om vurderingene til kommuneadvokaten nødvendigvis gir tilstrekkelig rettleiding om lovens substansielle krav for å avgjøre habiliteten fra sak til sak.

Spørsmålet mitt er derfor om vi har rom for å presisere mot gjeldende lovverk, for å forenkle forståelsen og gjøre det mindre sannsynlig å gå feil for representantene og kommunestyret, og at dette for eksempel kunne innlemmes i det politiske reglement.

Svar

Forvaltningsloven § 6 første ledd inneholder de absolutte habilitetsbestemmelsene. Bestemmelsen lister opp en rekke tilknytningsforhold mellom tjenestemannen/folkevalgte og en som er part i saken. Hvis det foreligger et slikt tilknytningsforhold er tjenestemannen eller den folkevalgte automatisk inhabil til å tilrettelegge grunnlaget for en avgjørelse eller å treffe avgjørelse i saken. Om noen er part avgjøres etter forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav e. Vurdering av habilitet etter denne bestemmelsen gir mindre rom for skjønnsvurderinger.

Etter forvaltningsloven § 6 annet ledd er tjenestemann/folkevalgt inhabil dersom det foreligger «*andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til tjenestemannens upartiskhet*». I vurderingen skal det blant annet legges vekt på om avgjørelsen vil innebære en «*særlig fordel, tap eller ulempe for ham selv eller noen som han har en nær personlig tilknytning til.*» Bestemmelsen åpner for en bred og skjønnsmessig helhetsvurdering av om tjenestemannen/folkevalgte har en slik tilknytning til saken eller partene at tilliten til at hun eller han vil behandle saken på en nøytral måte kan bli svekket. Det er hvordan situasjonen oppfattes utad som skal legges til grunn og ikke hvordan den enkelte folkevalgte selv oppfatter tilknytningen. Vurderinger etter forvaltningsloven § 6 annet ledd må gjøres konkret på bakgrunn av blant annet sakens karakter, den aktuelle tilknytning, hvorvidt saken kan føre til særlig fordel, tap eller ulempe for den folkevalgte eller noen den folkevalgte har en nær og personlig tilknytning til og hvorvidt habilitetsinnsigelsen er reist av en part. Hvordan bestemmelsen skal forstås er

Styring og eierskap

til en viss grad utpenslet i rettspraksis, uttalelser fra Lovavdelingen, Sivilombudsmannen og fylkesmannen, samt juridisk teori. I tillegg er det en rekke forhold som det ikke er tatt stilling til tidligere, verken i Drammen kommune eller i nevnte rettskilder. Av den grunn er det lite hensiktsmessig og tvilsomt om eventuelle retningslinjer for Drammen kommune vil kunne danne lovlig grunnlag for fremtidige habilitetsvurderinger.

Tidligere Kommunal- og regionaldepartementet har utarbeidet en veileder til habilitetsreglene som kan være nyttig for folkevalgte.

https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/krd/vedlegg/komm/veiledere/habilitet_i_kommuner_og_fylkeskommuner.pdf

For å imøtekomme ønsket til representanten kan denne veilederen eventuelt publiseres på kommunens nettside under «*Informasjon fra rådmannen til politisk nivå*». Merk likevel at denne veilederen sist ble oppdatert i 2011, dvs. før ny kommunelov ble vedtatt.

Det må også presiseres at det er det folkevalgte organ selv som vedtar hvorvidt en folkevalgt er inhabil i konkrete saker, og ikke rådmannen og kommuneadvokaten, jfr. forvaltningsloven § 8.